

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

512

Vragen van het lid **Siderius** (SP) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *werknemers die door werklozen worden verdrongen en bijstandsgerechtigden die gedwongen onder het minimumloon werken* (ingezonden 7 oktober 2013).

Antwoord van Staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 15 november 2013).

Vraag 1 en 2

Wat vindt u van de uitspraken van wethouder Bonk (PvdA) van de gemeente Schagen dat er bewust voor is gekozen om chauffeurs van het leerlingenvervoer te ontslaan om vervolgens werklozen te laten werken onder het minimumloon en met behoud van uitkering?¹

Acht u het wenselijk dat ervaren taxichauffeurs werkloos raken, doordat werkgevers liever bijstandsgerechtigden verplicht laat werken onder het minimumloon met behoud van uitkering? Is hier naar uw mening sprake van verdringing van werknemers?

Antwoord 1 en 2

Met de introductie van de WWB in 2004 behoort de uitvoering van de wet tot de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten. Dit impliceert dat gemeenten binnen de kaders van de WWB zelf beleid formuleren en de gemeenteraad hierop controle uitoefent. Daaruit volgt dat ik geen oordeel uitspreek over het door individuele gemeenten gevoerde beleid. Dit neemt niet weg dat gemeenten optimaal gebruik dienen te maken van de mogelijkheden van de WWB om mensen met een bijstandsuitkering via de kortste weg weer naar regulier werk te helpen.

Het betreft hier een aanbestedingsprocedure, waarbij tevens een «social return» clause van toepassing is, waarin is bepaald dat 5% van de werknemers vanuit de bijstand in dienst wordt genomen bij de uitvoering van de aanbestede vervoersdiensten. In algemene zin ondersteunt het kabinet de inzet van gemeenten om bij aanbestedingen een deel van de banen te reserveren voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, omdat zij vaak extra moeite hebben om werk te vinden.

¹ <http://zembla.incontxt.nl/seizoenen/2013/afleveringen/03-10-2013>

Vraag 3

Is het waar dat bijstandsgerechtigden die voor hun uitkering in Schagen leerlingen moeten vervoeren ingezet worden voor een «bepaalde periode» (maximaal 6 maanden)? Zo niet, voor welke periode worden zij wel verplicht tewerkgesteld? Is dit in strijd met de wet?²

Antwoord 3

Uit informatie die is opgevraagd bij de betreffende gemeente blijkt het volgende.

Mensen worden niet verplicht tewerkgesteld, maar krijgen in het kader van «social return» de mogelijkheid om arbeidservaring op te doen. Deze mensen krijgen, indien zij aan de opleidingseisen voldoen, direct een tijdelijk arbeidscontract voor minimaal zes maanden. Bij goed functioneren en wanneer er voldoende routes beschikbaar zijn, wordt het contract verlengd. Werklozen die niet over de benodigde opleiding beschikken, krijgen een opleiding op kosten van het taxibedrijf. De opleiding van maximaal twee maanden volgen de werklozen met behoud van uitkering. Daarna volgt een contract van minimaal zes maanden.

Vraag 4

Acht u het wenselijk om chauffeurs met een duurzame baan te ontslaan, omdat volgens wethouder Bonk (PvdA) deze chauffeurs makkelijker weer een baan vinden dan langdurig werklozen? Is het werkloos maken van werknemers in meer gemeenten onderdeel van het re-integratiebeleid?

Antwoord 4

Uit informatie die is opgevraagd bij de betreffende gemeente blijkt het volgende.

Het leerlingenvervoer in de regio is door de gemeenten opnieuw aanbesteed. Er is geen sprake van het werkloos maken van mensen, maar van een reguliere aanbestedingsprocedure waarbij de nieuwe uitvoerder met in achtneming van de (wettelijke) regels beoordeelt wie er in dienst wordt genomen. De chauffeurs die bij de oude vervoerder in dienst waren, hebben bij de sollicitatie-procedure voorrang gekregen. Vervolgens zijn de nog openstaande chauffeursfuncties vervuld op basis van de «social return» clausule.

Vraag 5

Deelt u de mening dat een duurzame arbeidsplaats met een vast inkomen het doel moet zijn van het re-integratiebeleid van gemeenten en niet de boekhouding van commerciële werkgevers of een bezuinigingsopgave van een gemeente? Op welke wijze gaat u constructies zoals in Schagen aanpakken en gemeenten op de vingers tikken?

Antwoord 5

Het doel van het re-integratiebeleid van gemeenten is, waar mogelijk, gericht op uitstroom naar regulier werk. Indien de afstand tot regulier werk nog te groot is, kunnen andere vormen van participatie de afstand tot regulier werk verkleinen.

Vraag 6

Bent u in het algemeen van mening dat dergelijke praktijken echte beroepen uitholt en gewoon goed werk vakkundig kapot maakt? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 6

Social return biedt mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid om arbeidservaring op te doen. Het is van belang dat deze mensen een kans krijgen op een reguliere baan door werkervaring op te doen.

Vraag 7 en 8

Wat is volgens u de definitie van verdringing?

² Kamerstuk, 30 545 nr. 121

Bent u eindelijk bereid wettelijke maatregelen te treffen opdat een einde wordt gemaakt aan dit soort praktijken van verdringing en armoede? Zo nee, staat u dan in deze gevallen niet voor de waarde van goed werk?³

Antwoord 7 en 8

In mijn brief aan uw Kamer van 9 april 2013 (Tweede Kamer, Vergaderjaar 2012–2013, 30 545 nr. 121) ben ik nader ingegaan op participatieplaatsen en de tegenprestatie. Het gaat bij deze vormen van participatie om de vraag of er sprake is van additionele arbeid.

In de casus «leerlingenvervoer in de kop van Noord-Holland» is deze vraag niet aan de orde. Het gaat hier niet om de vraag of arbeid additioneel is, maar om de situatie waarbij door middel van een aanbestedingsprocedure de betrokken gemeenten het leerlingenvervoer in de regio hebben uitbesteed en waarbij er is gekozen voor een andere uitvoerder. Hierbij zijn niet alle werknemers bij de nieuwe uitvoerder in dienst genomen, maar alle werknemers hebben wel de kans gekregen om te solliciteren bij het nieuwe vervoersbedrijf. Vervolgens kregen mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt dankzij het «social return» beleid de kans om werkervaring op te doen. De nieuwe vervoerder is daarnaast ook nog een campagne gestart om extra chauffeurs te werven.

Vraag 9

Hoe beoordeelt u de draaideurconstructie van de gemeente Sittard en PostNL door bijstandsgerechtigden maximaal een jaar te laten werken – om zogenaamd arbeidsritme op te doen – en hen vervolgens weer in de uitkering te duwen? Hoeveel personen zijn vanuit PostNL in Sittard doorgestroomd naar een duurzame reguliere baan met vast arbeidscontract (ten opzichte van het totaal aantal bijstandsgerechtigden dat tewerkgesteld werd bij PostNL)?

Antwoord 9

Uit de uitzending van Zembla blijkt dat de gemeente Sittard er expliciet voor kiest om het sorteerwerk bij PostNL in te zetten als een arbeidsmarktinstrument en mensen met een bijstandsuitkering daar tijdelijk te plaatsen en werkervaring op te laten doen. Dit geeft de mogelijkheid om steeds nieuwe mensen werkervaring te bieden, waardoor de kansen op een baan bij een andere werkgever voor deze mensen wordt vergroot.

Ik beschik niet over informatie hoeveel mensen vanuit PostNL zijn doorgestroomd naar een reguliere baan met een vaste arbeidsovereenkomst.

³ <http://www.trouw.nl/tr/nl/4500/Politiek/article/detail/3456607/2013/06/11/Asscher-Er-is-wegwerparbeid-ontstaan.dhtml>